

Láss, ne csak nézz!

Nyitott szemmel a természetben

Intézményünk két iskolaotthonos osztálya, az 1. b, és a 2. b osztály 5 napos erdei iskolai programban vett részt júniusban.

Az erdei iskolai programok lehetőséget adnak az oktatási intézmények számára, hogy megtörjék az iskolai hétköznapi egyhangúságát, és egyszerre szolgáljanak élményekkel és ismeretekkel diákjaiknak. A tanulók megismerkedhetnek a környék természeti-, néprajzi értékeivel.

Az erdei iskola fogalma

„Az erdei iskola az anyaiskola székhelyétől különböző helyszínű, a környezet adottságaira építő többnapos tanulásszervezési forma. A terepi ismeretszerzést közös cselekvéshez köti. A tanítás helyszínével szorosan és szervesen összefügg a tananyag, a képességfejlesztés és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.” (Lehoczky János)

Az erdei iskola olyan *sajátos tanulásszervezési forma*, amelyre jellemző, hogy

- az iskola tantervének integráns részét képezi;
- a megismerés tárgya az erdei iskola helyszínének természeti, épített és szociokulturális környezete;
- a program megvalósítása a tanulók aktív, cselekvő tevékenységére alapoz;
- az ismeretszerzés folyamatát elsősorban kooperatív tanulási technikákra, a projekt módszer alkalmazására építi;
- kihasználja az együttes tevékenységekben rejlő szocializációs lehetőségeket.

Az erdei iskola nem azonosítható valamelyik nevelési területtel. E kifejezés a tanulásszervezésre vonatkozik, nem annak tartalmára vagy módszereire. Az erdei iskolának *nem csak az oktatás a célja*.

Attitűdformáló ereje akkor van igazán, ha a színhely sajátos atmoszféráját, miliójét sem hagyjuk figyelmen kívül. Ne csak tanítani akarjunk! Az erdei iskola izgalmas játékszín is egyben.

Az erdei iskolai tanulás célja szerint lehet:

- ismeretbővítő;
- képességfejlesztő.

Az erdei iskolai programunk célja

A megszokott környezetükből kiszakítva legyenek képesek új ismeretek befogadására. A használható tudást tartsák szem előtt.

Az erdei iskolában olyan lehetőségeik nyílnak, amelyekkel a természetes közegében tudják megvizsgálni, tapasztalni a tananyagban leírtakat. A természetközeli élmények járuljanak hozzá tudásuk elmélyítéséhez, alakuljon ki bennük a vágy az egészséges életmód követésére.

Tudjanak szakítani a társadalomban kialakult egészségromboló és a környezet védelmét nem támogató sztereotípiákkal. Képesek legyenek meglátni az életközösségek rendszerét, egymásra épülését, képesek legyenek társaikkal együttműködni.

Alakuljon ki bennük a környezet állapota iránti érzékenység, ökológiai szemlélet, tudatosan készüljenek fel a természet megóvására, környezeti problémák megelőzésére.

Az 5 nap programja, élményei, tapasztalatai a következők voltak:

1. nap

Gyalogosan mentünk ki a Bányatóhoz. A gyerekek érzékelésük - tapintás, ízlelés, hallás, szaglás, látás - segítségével szerezhettek benyomásokat környezetükről, már út közben, majd a helyszínen is. Sétát tettünk a tó körül, ahol az előtte véletlenszerűen szerveződött csoportok megvizsgálták a vízpart jellegzetes növényvilágát, és állatvilágát. Bizonyítást nyerhetett, hogy a víz az élet alapvető szükséglete. A fával mint élő rendszerrel foglalkoztunk. Megfigyeltük külső jegyeit: forma, magasság, kéreg, levél stb. Elképzeltük eddigi életét. Hazafelé lovas kocsival jöttünk.

2. nap

A sportpályán és környékén töltöttük a napot. Különféle sorversenyekkel, játékos vetélkedőkkel színesítettük a programot. Láthatóvá és érzékelhetővé vált, hogy a gyerekek egy adott terepen, hogyan fedezik fel környezetüket és a természetet, hogyan helyezik el benne magukat és a közösséget, amelynek ők is tagjai.

3. nap

Az Eszter-tanya felé vettük az irányt kerékpárunkkal. Megismerkedhettek a gyerekek a paraszti lét tárgyaival, szokásrendszerével. Nagy élmény volt közvetlen közélről megtapasztalni azt a helyet, ahol dédszüleik éltek. Beleképzelhették magukat a mindennapjaikba, megfoghatták azokat az eszközöket, melyek életük velejárója volt. Csupából készíthettek ajándékot, formázhatták, tölthették az uzsonnára készülő lekváros kiflit.

4. nap

Dél előtt kerékpárral Petőfi-pusztára mentek az osztályok. Megfigyelhették a mezőn élő állatokat, egy vadász személyes élményeit is megosztotta velünk. Láthattuk az akácfákról nektárt gyűjtő méheket, megkóstolhattuk a lépes mézet is. Érzékszerveik finomításával a gyerekek képessé válhattak a természet ősi értékeinek felfedezésére. Délután a Hudák szövőműhely termékeit néztük meg. Az ismeretszerzést és az ismeretek elmélyítését dramatikus játékok segítették. Megfigyelhették a körülöttük lévő hangok, formák, színek ritmikusságát. Megtanulták, hogy kulturális értékeinket meg kell becsülni és őrizni az utókornak.

5. nap

Szegedre utaztunk vonattal. Villamossal utolsó úti célunk, a Vadaspark volt. Megismerhették az önálló ismeretszerzés, felfedezés módszereit, technikáit. Nagyon sok ismert és kevésbé ismert állatot is láthattak, hasznos információkat olvashattak róluk. A siklót, és a 100 lábút meg is foghatták, közvetlenül megtapasztalhatták, hogy mindannyian a természet részei vagyunk. Érzékszerveik finomításával a gyerekek képessé válhattak a természet ősi értékeinek felfedezésére. Az elemző megismerés mellett eljuthattak a lényeghez, a természet érzelmi befogadásához.

- Mint minden projektben, itt is fontos, hogy a diákok az erdei iskola tevékenységrendszerének kitalálásától az utólagos értékelésig minden szakaszban szerepet kapjanak.
- Az erdei iskola tartalmilag szervesen épüljön be az iskola mindennapi, „normál” életébe. Legyen tehát előzménye és következménye.

Erdei iskolai programjaink ennek megfelelően szorosan illeszkedtek a tananyaghoz és a környezeti tudatformálás és nevelés elveihez. Amellett, hogy a gyerekek jó levegőn voltak és sokat mozogtak, rengeteg új és hasznos információhoz juthattak. Megtanulhatták tisztelni és megbecsülni az őket körülvevő élővilágot úgy, hogy szinte észre sem vették - játékosan és élvezetesen.

Fokozott hangsúlyt kapott a tanulók környezettudatos magatartásának, szemléletének fejlesztése. A hagyományos tanítási órák nem szolgálják elég hatékonyan az ökológiai szemlélet formálását, fejlesztését. Kevés a lehetőség és az idő arra, hogy a gyerekek a közvetlen tapasztalás élménye révén kerüljenek kapcsolatba környezetünk élő és élettelen szereplőivel.

Célunk az volt, hogy a tanulók kerüljenek minél többször olyan élményhelyzetbe, ahol egyénileg és kollektívan is rácsodálkozhatnak a táj, a természet és az épített környezet szépségeire, értékeire.

A környezetünkben lévő élőlények, jelenségek és folyamatok megfigyelése, elemi vizsgálata révén a gyakorlatban alkalmazni tudják a tantárgyak tanulása során eddig megszerzett ismereteiket, azokat bővíteni és elmélyíteni legyenek képesek.

Várható eredmények

- A közös munka, egymásra utaltság során fejlődik a tanulók szociális fogékonysága.
- Gyakorlottabbak lesznek az önellátás terén.
- Az önismereti, fejlesztő játékok során személyiségük árnyaltabbá, gazdagabbá válik.
- A tapasztalati ismeretszerzés élménydúsabb, jobban rögzülő tudást biztosít számukra.
- Bensőségesebb viszony alakul ki a pedagógusok és a diákok között.
- Mindenki lehetőséget kap, hogy számára legeredményesebb szituációkban megmutathassa önmagát, tehetségét.
- A periférián lévő gyermekek is központi helyre kerülhetnek.
- Növekszik fizikai állóképességük stb.

„Menj bátran, minél mélyebbre az erdők közé. A fák alatt itt-ott még látod majd a harmatot, ahogy megcsillan a fűszálak hegyén. Jusson eszedbe, hogy angyalok könnye ez. Angyaloké, akik sokat sírnak ma is, mert annyi sok embernek marad még zárva a szíve a szép előtt” (Wass Albert: Mese az erdőről - Erdők könyve)

A programban részt vevő tanítók: Zavada Jánosné, Daridáné Botyánszki Ilona, Szűcs Hilda, Krizsánné Baráth Ágnes

Csorvás, 2010. június 16.

Daridáné Botyánszki Ilona